

Het einde : eene dorpsvertelling – J.J. Cremer

Geschreven in Loenen aan de Vecht, maart 1856. Het handschrift is onvindbaar.

1e druk in: Aurora jaarboekje voor 1857. Haarlem : A.C. Kruseman, 1857. P. 1-55.

2e druk in: Een reisgezelschap : novellen : Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairiere. Het einde. Haarlem : De erven Loosjes, 1858. p. 110-151

3e druk: Haarlem : De erven Loosjes, 1870.

4e druk: Een reisgezelschap : novellen. Ritter's Hans. De Fransche komiek en de douairiere. Het einde. Haarlem : De erven Loosjes, [1872]. p. 110-151.

5e druk in: Romantische werken, deel 1. Leiden: P. van Santen, 1877. P. 233-263

6e druk in: Betuwsche novellen en een reisgezelschap. Leiden : A. W. Sijthoff, [ca. 1887]. 6^e druk. p. 250-278. Vijftig-cents-editie, no. 21.

7e druk in: Betuwsche novellen en een reisgezelschap. Vijftig-cents-editie. Leiden: A.W. Sijthoff, z. j. Herdruk

8e druk in: Betuwsche novellen en een reisgezelschap. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers. Leiden: A.W. Sijthoff, z. j.

9e druk in: Leidsche herdrukken. Leiden: Sijthoff, [1906]. 63 p. Leidsche herdrukken, no. 32. Het einde : een dag in de Residentie.

10e druk in: Betuwsche novellen en een reisgezelschap. Leiden : A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1915. 7e druk. p. 250-278. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

11e druk in: Betuwsche novellen en een reisgezelschap. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, c.a. 1919. 8e druk. p. 250-278. Vijftig-cents-editie.

Vertaling:

In: Scenes villageoises. Paris etc. : H. Casterman, 1861. p. 137-205. Onder de titel La fin.

1772207
C24
à Monsieur J. J. Cremer
Reconnaissance affectueuse
Le Rédacteur
D'Arney

Les Romans huppés.

SCÈNES VILLAGEOISES.

Vaderlandsche letter-oefeningen, 1857. p. 89:

AURORA. JAARBOEKJE VOOR 1857.

89

Aurora ligt aan de beurt, de meer bevallig uitgedoschte zuster der *Vergeet mij niet*. Zouden wij daarom banger zijn, aan zulk eene mooi gekleede dame de waarheid te zeggen? Dit ware eene slechte dienst bewijzen aan den Redacteur, die zeker eene onpartijdige beoordeeling boven een ongemotiveerden lof begeert.

Het proza is hier vertegenwoordigd door eene dorpsvertelling van J. J. CREMER, eene novelle van J. K.: *Hoe toevallig Aart Zendeling werd*, door *Nog onverzoend*, van THRASYBULUS, en door *De Fondeling*, van C. E. VAN KOETSVELD. Zien wij of de groote namen zich handhaafden, en welke waar vervoerd wordt onder eene geachte vlag!

CREMER's verhaal is weder zeer lief in eenige *détails*. Maar schrijft hij niet te veel? 't Is eene zaak van groote studie, een plan te ontwerpen en dat harmonisch te ontwikkelen in het kleed der novelle. Wij zien in het dramatisch talent des Auteurs zeer veel goeds, wij lezen hem zeer gaarne, maar... wij meenen al te vaak te bespeuren dat zijn arbeid geene getuigenis draagt van een fiks doorwerkt plan. Zoo ook hier. De schoolmeester is meesterlijk geteekend; ELSJE krijgt men lief, als ware 't DICKENS' *Agnes*; de dialoog bocit, de stijl is los — maar het verhaal heeft geen geheel. De *intrigue* is die voor een grooten roman; gij krijgt die bewerkt in eenige bladzijden, en daarom is er geen slot, daarom interesseren u de episodes niet. Wat doet EVERT, b. v., in het verhaal? Slechts

Het leeskabinet, 1857:

Het Einde, eene Dorpsvertelling, door J. J. CREMER, beantwoordt geheel aan de goede verwachting, die de lezing van vroegere novellen, ten aanzien van dezen auteur, heeft doen opvatten. Het bevat de treffende geschiedenis van eenen ouden dorpschoolmeester, die, zwaar beproefd, in armoede op zijn ouden dag het loon vindt voor zijn rasteloozen ijver en onbezweken deugd. Zijne lieve dochter, in al haren eenvoud, is een regt bevallig beeld; wij kunnen niet nalaten haar lief te hebben en te achten. Uitmuntend zijn ook de karakters van den smid-wet-houder Tink en diens zoon Willem geteekend, en het geheel getuigt van kieschen smaak, zoowel als van eene meer dan gewone gave van opmerking.

De tijdspeigel, 1857:

merkelijke plaats. Wij beginnen met *Het Einde*, en eindigen met *Niets*. — *Het Einde* opent de Aurora. Cremer, wiens talent in het descriptieve, wiens blik in het menschenhart, wiens levendige en treffende voorstelling van toestanden uit het dorpsleven ook in deze vertelling uitblinkt, biedt ons hier eenige tafereelen uit het leven van eenen zwaar beproefden, bejaarden dorpsonderwijzer, die zich als een waar en waardig Christen op zijn vijand wreekt.

Wij houden ons verzekerd, dat zulke dorpsvertellingen de belangstelling der lezers veel meer zullen opwekken en boeijen, dan J. K. in zijn: *Hoe toevallig Aart zendeling werd*. Al is ook de verhaaltrant los en levendig genoeg, zoo hebben de gesprekken en liedjes van de

De rederijker, 1857:

AURORA. Jaarboekje voor 1857; uitgegeven door S. J. VAN DEN BERGH; met zes staalgravuren, waaronder het portret van Dr. B. TER HAAR. Te Haarlem bij A. C. KRUSEMAN.

Het is ons eene aangename taak verslag te geven van een jaarboekje dat òn door een bevallig uiterlijk òn door eenen schoonen inhoud steeds voortgaat aan het hoofd onzer jaarboekjes te staan. Wij zeggen door een bevallig uiterlijk, en niemand zal ons hierin tegenspreken wanneer hij den blaauwen — op de Engelsche wijze met goud versierden — band beschouwt, waarin „**Aurora**” zich ditmaal voor onze blikken verthoont. En de inhoud is daaraan geëvenredigd. Wij vinden daarin toch bijdragen in proza van de Heeren J. J. CREMER, J. K. (die voorletters herinneren aan een geachten naam) THRASYBULUS, C. E. VAN KOETVELD en DEN OUDEN HEER SMITS. Wanneer wij van die allen getuigen dat zij het boekje tot sieraad verstrekken, dan meenen wij *in dit tijdschrift* er genoeg van gezegd te hebben. Over de poëzij kunnen en moeten wij uitvoeri-

Arnhemsche courant, 20 december 1861:

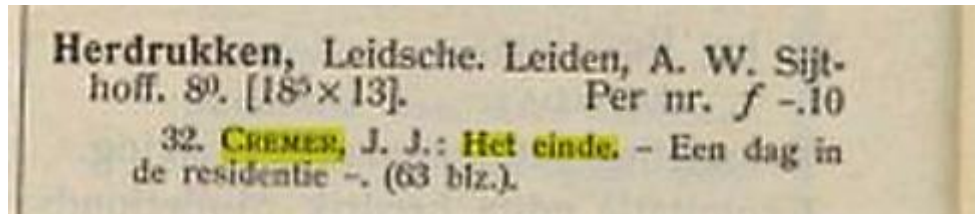
Wij vernemen met genoegen, dat aan eenige novellen van onzen gevierden schrijver J. J. **Cremer**, andermaal de eer eener vertaling in het buitenland is te beurt gevallen. Dezer dagen toch werden onder den titel van *Scènes villageoises du pays de la Gueldre*, bij den boekhandelaar H. Casterman te Parijs uitgegeven vier zijner novellen, *Deine Meu*,

Wiege-Mie, *de Familie Wessels* en *het Einde*, in het Fransch vertaald door André Carol. Deze stukken zijn goed overgezet, en geven een duidelijk b. wijs, dat men den talentvollen schrijver ook in den vreemde op prijs weet te stellen. (N. R. C.)

Algemeen handelsblad, 20 december 1861:

Aan eenige novellen van onzen beroemden schrijver J. J. **Cremer**, is andermaal de eer eener vertaling in het buitenland te beurt gevallen. Dezer dagen toch werden onder den titel van *Scènes villageoises du pays de la Gueldre*, bij den boekhandelaar H. Casterman te Parijs uitgegeven vier zijner novellen, *Deine Meu*, *Wiege Mie*, *de Familie Wessels* en *het Einde*; in het Fransch vertaald door André Carol. Deze stukken zijn goed overgezet.

Nieuwsblad voor de boekhandel, 28 oktober 1906:

Laatst bijgewerkt: 29 maart 2020

www.jacobcremer.nl